

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. kerület, fürdő-utca 4. sz.,

a hova minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP,

SZERKESZTI

BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve 8 frt

Félévre 4 »

Negyedévre 2 »

Egyes szám ára 16 kr.

Rendkívül külön kiadás. — Egyes szám ára 3 kr.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk július elsején új előfizetést nyitott. Felkérjük a t. olvasó közönséget, hogy a magyarosodás, a jogegyenlőség dicső eszméi érdekében folytatott működésünket ezentúl is támogassa.

A sajtó hatalma a közönség pártfogásában rejlik; minél nagyobb egy lapnak olvasóköre, annál biztosabban számíthat azon célok elérésére, melyeket zászlójára tűzött.

Mi tántoríthatatlanul küzdünk azon üzemek ellen, melyek a jogrend felforgatására irányulnak és különféle ürügyek alatt a polgárok szabadságát és vagyonát megtámadni akarják.

Czélunk leálcázni azt a bandát, mely ez üzemek árán él és szerepel.

Működésünk eddigi sikerei buzdítanak bennünket a kitartásra és fokozódott erő kifejtésre.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre	8 frt.
fél évre	4 »
negyed évre	2 »

Kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük július elején lejárt, megrendeléseiket mielőbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében fennakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. fürdőutca 4. sz.) küldendők.

A kiadóhivatal.

A ritualis bünt csináló banda.

Már tovább nem tűrhette a védelem, hogy a betyárság erőszakoskodjék ott, hol a törvénynek uralkodnia kellene, és Eötvös Károly felszólalt a tárgyalási terem hallgatóságának rakonzatlansága ellen.

Milyen méreteket vehetett ennek a hallgatóságnak a szemtelensége, ha olyan hidegvérű, higgadt férfiú mint Eötvös Károly a benső felháborodás hangján figyelmezteti a törvényszéki elnököt, hogy itt egy tanú kikészítő szövetkezet rendszeresen működik, hogy a

tanúk hallgatónak az ajtón s hogy a közönség egyetért a tanúkkal.

Ki fogja deríteni, mondá Eötvös, le fogja álcázni azokat az egyéneket, kik ilyen ocsmány eszközöket ragadtak meg az igazságot kutató törekvések meghiusítására, Majd megfordul a koczka, mert lehetetlen, hogy egy ország közvéleménye állandóan befolyásolni engedné magát egy tanú kikészítő banda hazugságai által.

A kormány végre be fogja látni, hogy az még sem járja, hogy a törvényszék termében egy banda garázdálkodjék, mely a törvényszéki elnök szavára sem hallgat és az ismételt intések daczára is háborítlanul tovább folytatja a tanúfogdasás, a kitanítás, leselkedés és terrorizálás büntényeit.

A kit nem lehetett megfélemlíteni, azt igérettekkel csalogatják s miután nagyon csekély bizalmat tudnak ébresztetni, hát kénytelenek pénzzel is dolgozni.

Honnan veszik?

Vannak köztük szegény ördögök, kiknek rendes időben alig telik egy fölösleges gulyásra, most pedig marok számra osztogatják a pénzt a terhelő tanúk között.

Honnan veszik?

Alapos gyanú merült fel, hogy a banda főczinkosai összeköttetésbe léptek bizonyos muszka forradalmárokkal, kik izgatási czélokra küldtek nagyobb pénzösszegeket. E pénzeket használják tanúszerzésre.

Hogy az megfelel-e a rubel külön intenziojának, azt nem tudjuk, de azt határozottan állíthatjuk, hogy már már a zsacsó fenekén botorkálnak és hogy a muszka elvbarátok a legujabb pumpolási kísérletre rubelek helyett azt a jó tanácsot adták a bandának, hogy egy kis takarékoság nem ártana, mert tőke-készletük nem engedi azt a luxust, hogy egynehány komisz tanú megvásárlására ezreket költsenek.

Mi tehát azért is bizunk az igazság győzelmében, mert nemsokára eljön az idő, midőn a banda kezéből kihull az utolsó rubel és vele a fegyver is, melyet eddig a tanúk kitanítása körül oly ügyesen forgattak.

A tizenegyedik nap.

— július 3. —

A tárgyalás 9 órakor kezdődött.

Folytatják a hullausztatásra vonatkozó kihallgatást. Legelőször Herskó Dávidot hallgatják ki. Miután ez elmondá, hogy ő Smilovits Jankeltől soha semmiféle holttestet át nem vett, de vele nem is érintkezett, csak úgy ismerte mint tutajost a szomszéd faluból. Eötvös még néhány kérdést intéz vádlotthoz, a holttest felfedezésének idejére, továbbá a vádlott állítólagos kizsárolásának helyére vonatkozólag valamint a kihallgatásokról egyáltalában.

A kizsárolás.

Eötvös: Smilovits azt állította tegnap szóról-szóra a tükres törvényszék előtt, hogy ő látta önt kizsárolni. (Herskóhoz.) Fájt-e magának nagyon, mikor oldalba döfték, vagy mikor fejbe vágta kézzel? Vádlott: Fájt, amennyiben, hogy ha nem fájt volna, meg nem ijedtem volna annyira. Eötvös: Hát jajgatott-e vagy ordított-e? Vádlott: Sirtam volna, de nem engedtek sirni. Eötvös: Hát hogy lehet megtiltani a sirást? Vádlott: Azt nem tudom, nem kérdezték tőlem. (Derűtség a hallgatóság közt.) Eötvös: Hát vizet mennyit ivott? Vádlott: Mintegy másfél literes rumos üveggel itattak meg velem. Elnök: Egyszerre? Vádlott: Nem egyszerre. Tolmács: Előbb meg azt tette hozzá, hogy szomjuság oltására. Elnök: Milyen viz volt? Vádlott: Tiszta ivóvíz, különben nem tudom meghatározni, mert akkor éhes is, szomjas is voltam. Elnök: Önként itta vagy bele töltötték? Vádlott: Kénytelen voltam magam inni.

Eötvös: Ki mondta, hogy meg kell innia azt a vizet. Vádlott: A csendbiztos mondta, hogy kénytelen vagyok meginni, mert ha nem mondom meg mindent, majd még több vizet kell innom. Eötvös: meg volt kötözve? Vádlott: Nem voltam megkötözve, de meg akartak kötni, erre megijedtem és mondtam, hogy vallani fogok. Eötvös: Mivel akarták megkötözni? Vádlott: Spárgával. Eötvös: Látta azon spárgát? Vádlott: Láttam. Elnök: Ki vette elő a spárgát? Vádlott: A csendbiztos vette kezébe, a spárga az asztalon volt. Eötvös: Pandurok voltak-e a szobában azon kívül? Vádlott: Nem hallottam semmit, mert meg voltam ijedve s csak Karancsajt láttam, az a szobában volt.

Eötvös kérdéseket intéz a vádlotthoz arra nézve, miképp vette fel a vizsgálóbíró a jegyzőkönyveket, mert ezekhez tolmács kellett, miután Herskó nem tud magyarul. Vádlott azt feleli, hogy Karancsaj volt a tolmács. Elnök: Tudja-e azt Herskó, hogy Karancsaj szóról-szóra azt mondotta magyarul a vizsgálóbírónak, a mit ő mondott Karancsajnak? (Mozgás a közönség körében.) Elnök csenget és rendre inti a hallgatóságot. Vádlott: Azt nem tudom, mert magyarul nem beszélek.

Elnök: Továbbá azt állítja, hogy a csendbiztos kétszer kezével ütötte meg, úgy van-e az? Vádlott: Megszurta a bottal háromszor, egyszer megütötte kézzel a fejemet. Elnök: Hol ütötte önt bottal? Vádlott: A lapoczkán. Elnök: Meg is döfte háromszor bottal? Vádlott: Nagyon megszurt volna, de mondotta a kir. ügyész: ne bánts! Elnök: Akkor nem szurta meg? Vádlott: Nem nagyon, de éreztem mégis, hogy megszurt egy kicsit. Elnök: Hát a víz itatás mikor történt, ezen jelenet előtt vagy után? Vádlott: Azután. Elnök: A víz itatás alatt ki volt benne a szobában? Vádlott: Csak Karancsaj és a csendbiztos.

Friedmann kérdései.

Friedmann: Mikor kint volt Tisza-Dadán vagy Lökön, vezették-e a Tiszához megmutatni a helyet, hol állott? Vádlott: Kivezettek. Friedmann: Hát még kit vezettek ki akkor? Vádlott: Herskot, Matejt, Csepkanicsot, a többiekre nem emlékszem. Friedmann: Mikor a törvényszék előtt lett kihallgatva, kérdezték-e és felelt-e következőleg: hogy ő azt önként mondja, minden kényszerítés nélkül? Ezzel nem akarom a t. törvényszéket gyanúsítani, hogy nem tette volna e kérdést, hanem csak kívánom tudni, hogy a tolmács közölte-e vele e kérdést és mondotta-e, hogy senki sem bántotta, önként teszi a feleletet? Vádlott: Nem mondtam, csak egyenesen a törvényszék kihallgatása előtt bevezettek a vizsgálóbíró szobájába. Friedmann: Azt akarom tudni, hogy ő a törvényszék kihallgatása előtt meg lett-e kérdezve a tolmács által, hogy kényszer nélkül és szabadon teszi-e vallomását és azt felelte: igen, nem bántotta senki. Ez saját szabad vallomása, nem kérdezte meg a tolmács? Vádlott: Nem. Friedmann: Azt szeretném továbbá tudni, hogy mikor megtalálták Dadánál azt a hullát és két tutajos azt eltemette, ki adott nekik pálinkát ezért a fáradságért. Vádlott: A dadai bíró adott nekik

áldomásra 60 krt; nekem volt pálinkám a magam számára, abból aztán adtam nekik. Friedmann: Hát ő megfizettette magának a pálinkát? Vádlott: Meg.

Friedmann: Több kérdésem nincs, hanem egy kérelmem van ngos elnök urhoz: lenne kegyes a kihallgatási jegyzőkönyvből konstatálni először azt, hogy az első kihallgatásnál, a mely egybehangzik a mostani vallomásával, az orosz lelkész volt a tolmács, minden későbbi kihallgatásnál, a melyeket visszavon, valótlannak nyilvánít Karancsaj, ugyanaz a Karancsaj, a ki általa vádoltatik, hogy a tettlegességeknél is jelen volt, sőt mondhatni, közreműködött. Némely jegyzőkönyvben nincs is tolmács, a vizsgálóbíró tolmács is volt, névaláíró, jegyzőkönyvvezető, bíró is volt, csak egyedül ő van aláírva. Elnök: Az első kihallgatás alkalmával Bary József vizsgálóbíró, Fegeta Mihály segédlelkész, Herskó Dávid, későbbben pedig csak Bary, Herskó és a jegyzőkönyv végén Karancsaj mint tolmács.

Herskó többi vallomásai.

A védők még néhány kérdést és megjegyzést tesznek a jegyzőkönyvekre vonatkozólag. Elnök a ruhák átvételének helyére vonatkozólag, vádlott mindent tagad. Elnök egy vele szembesített asszony felől tesz kérdést, vádlott azt mondja, hogy nem szembesítették vele semmi asszonyt.

Matej Ignác.

Bevezetetik Matej Ignác tanu, ki elnök ama kérdésére, hogy tud-e magyarul, tagadólág felel.

Tanu: Született Szeklenczén, 28 éves, görög kath., családos, napszámos. Elnök: Hol lakik? Tolmács: Szeklenczén. Elnök: Vagyona nincs? Tolmács: Nincs. Elnök: Irni, olvasni nem tud? Tolmács: Nem. Elnök: Katona-e s melyik ezredben? Tolmács: Katona a 65. ezredben. Elnök: A mult esztendőben szállított-e a Tiszán fát? Tolmács: Igen. Elnök: Ki fogadta fel? Tolmács: Heilman és Schreiter, bustyaházi kereskedők. Elnök: Kiknek a társaságában utazott a Tiszán lefelé? Tolmács: Az ő tutaján volt Csepkanics Imre és Seveler János. Elnök: Hány tutaj volt, számolja el a többit is. Tolmács: Tizenöt ember volt és négy láb. Elnök: Kik voltak a négy lábon, számlálja el. Tolmács: Az elsón volt Matej Petro, Matej Vaszul, Potrohos János és Taczkán Vaszil, a másodikon Herskó Dávid, Simon Vaszil, a többire nem emlékszik, a harmadikon Herskó Imre, Slinács Petro, Drecsak Iván; a negyediken ő, azután Csepkanics Tura s Seveler János. Elnök: Hol rakódtak fel a tutajok? Tolmács: Huszton. Elnök: Mikor indultak el? Tolmács: Kedden indultunk el Bustyaházáról, de nem tudja, mikor érkeztek Husztra. Huszton 3 napig időztek. Elnök: Midőn Husztról elindultak, hol időztek hosszabban? Tolmács: Váriban 8—9 napot töltöttek. Elnök: Váriból lefelé jövet hol időztek? Tolmács: Tárkányban hétfőig maradtak, pénteken érkeztek meg, voltak Agárd községében mindnyájan, kik a tutajon voltak, Herskó Dáviddal együtt, itt leitták magukat. Elnök: Ki fizetett nekik italt? Tolmács: a saját pénzükből vettek, részint Herskó Dávid adott nekik italt a magáéból azon kikötéssel, hogy visszafizetik ott, a hol pénzt kapnak.

Az elnök további kérdéseire tanu elmondja, hogy Tárkányból elindulván, ott kikötöttek, hétfőn Vencsellőre értek, ott megháltak, szerdán Tokajba érkeztek. Herskó Dávid az elnök felszólítására kijelenti, hogy a tanu által előadott ezen utóirat megegyezik a valósággal.

Matej Ignác továbbá elmondja, hogy pénteken indultak Tokajból és mentek le tovább Eszlárig. A kis Tiszán megállapodtak, mert várni kellett, hogy a vizállás nagyobb legyen. Midőn megtörtént, tovább mentek és Tisza-Ladány alá érkeztek. Itt maradtak pénteken és szombat reggelig. Lök alatt tutajuk valamihez hozzáütődött s azt ki kellett igazítani. Hétfőn Tisza-Dadára mentek, és ott kikötöttek. A tutajon lévő, mint Herskó Dávid, Matej Petro, Herskó Jura, Szaveicz Petro, Selever János bementek Dadára élelmet vásárolni. Tanu utánuk ment, de midőn nem érte utól őket, visszatért a tutajra.

Elnök: A tutajon mit tapasztalt? Tolmács: Mikor visszamentek, Csepkanics azt mondta, hogy a Tisza vize hozott egy holttestet, mert Csepkanics nem volt a faluban, hanem a tutajon maradt. A tutaj alól hozta ki a viz a holttestet. Elnök: Beszélje tovább. Tolmács: Herskó Dávid Kerecsenyben beszélt Smilovics Jankellel. Elnök: A vizen, vagy szárazon? Tolmács: Smilovics künn volt a parton, Herskó pedig a tutajon, azután Tarkányba értek; ott megháltak és három napot ott töltöttek Tárkányban. Akkor aztán Agárdra mentek, a

mint előbb említette, és ott ittak pálinkát. Hersko is ott volt, Hersko azután Agárdon maradt, ők pedig visszamentek.

Tanu további elbeszélését így tolmácsolja: Agárdról visszajövet a tutajra elmentek aludni, de Hersko nem volt köztök, mikor lefeküdtek aludni. — Este aztán elment a tanyára, mert megéhezett, a juhásztorhoz turót vásárolni. Midőn visszajött a tutajra, látta, hogy a parton füzes alatt Smilovics Jankel guzsnál fogva huzott valami tárgyat. Elnök: Imerte-e előbb Smilovicsot? Tolmács: Addig Smilovicsot nem ismerte, de látta, és hogy átadta azon tárgyat Herskónak. Maga Smilovics pedig elment. Elnök: Azután mi történt? Tolmács: Hersko azután a tutajhoz hozta azt a tárgyat, Smilovics Jankel pedig elment; mikor látta, hogy Hersko huz valamit, azt kérdezte, hogy mi az? Hersko azt felelte, eredj dolgodra, neked nem kell tudni, hogy mi az. Elment azután társaihoz. Nyugtalan volt, mi az? Elment Herskóhoz és kérdezte, mi az? Már akkor az a dolog a tutaj alá volt helyezve. Hersko azt mondta: nem muszáj neked tudni, sok pénzt fogunk kapni, csak hallgass. Elnök: Kié volt a tutaj? Tolmács: Az ő tutajának hátulso részéhez kötötték azt a valamit. Elnök: Miért nem kötötte Hersko a maga tutajához? Tolmács: Azt tanu nem tudja, miért nem kötötte a maga tutajához. Mikor meglátta, mán oda volt kötve az övéhez. Elnök: Egyformán volt megterhelve a Hersko és a tanu tutajja? Tolmács: Az ő tutajja nem volt. Elnök: Beszélje tovább. Tolmács: Tarkányból tovább mentek Karád felé; Hersko egy röögöt hajított át a tanuhoz és azt mondta, nézze meg, hogy ott van-e azon tárgy a tutaj alatt, hogy el ne vesszen. Karádról tovább mentek Vencsellőre, Vencsellőn tanu szétnézett, hogy látják-e több társai és megnézte, hogy ott van-e a tárgy a tutaj alatt. Azt mondta Herskónak, hogy ott van, de Hersko nem akarta elhinni, hát maga is megnézte, ott van-e. Szerdán elindultak onnan és Tokajba érkeztek. Csütörtökön Tokajban időztek. Tokajban ők Hersko Dáviddal ketten ott maradtak a tutajon, a többiek elmentek. Ott beesteledett és különösen ittak pálinkát, Hersko is adott neki pálinkát és a közben mondta neki: vigyázz, azt a pénzt jó lesz elhelyezni valahová. Elnök: De hol kapta ő a pénzt Herskótól? Tanu: Csütörtökön még reggel adta Tokajban azt a pénzt. Elnök: Mennyi volt? Tanu: 56 forint, két forintot magánál megtartott, 54 forintot pedig átadott egy tokaji zsidónak. Elnök: El tudná-e mondani, milyen bankjegyekből állt az? Tanu: Négy ötös, 10 egy forintos tallér és a többi egy forintos bankó. És azt mondta, hogy adja át Tokajban annak a zsidónak a pénzt, mikor ők Szerencséről visszaérkeznek. Akkor átveszik tőle és megosztoznak rajta, Tanu irást kért arra a pénzre attól a zsidótól, de Hersko azt mondta, hogy nem kell arra irás, a zsidóra lehet bizakodni. Pénteken azután Tokaj alul elindultak, de valami kis vizállásba, a kis Tiszába kerültek: azután kiigazitották a tutajokat a nagy Tiszába és megérkeztek Eszlár alá, és ott kikötöttek. El. Eszláron vagy a másik oldalon? Tolm. Tisza-Ladány alatt. El. Mi volt itt? füzes volt vagy pedig szántóföldek voltak a part mellett? Tolm. Füzes, ott péntek estig időztek, a többi társak lefeküdtek, ő pedig fen volt és Hersko azt mondta neki, hogy menjen a kalibájába a tutajba aludni, a többi társai pedig aludtak kint a parton Slelever János és Csapkanics Jura a parton aludtak. Este felé aztán Hersko Dávid röögöt áthajított az ő kalibájához a tutajra, ő aztán arra figyelmes lett és kijött a partra és látta, hogy egy zsidó asszony ruhát hozott Hersko Dávidnak. Akkor Hersko Dávid elment a tutaj végéhez, és kihuzta a tutaj felszínére a holttestet. A tanu azt felelte, hogy nagyon bűdös lesz a holttest, de Hersko Dávid azt mondta, hogy nem lesz az bűdös és az orrát a tanunak betömte falevelekkel, és azt mondta tanunak, hogy tartsd már most, állítsd fel. Hersko Dávid pedig ráadta a ruházatot, és mikor az felöltöztette, megint visszavitte oda, de azt már nem tudja biztosan, hogy épen arra a helyre kötötte-e, vagy pedig valami rongynál fogva. Elnök: És mondott-e valamit neki Hersko ezen megkötés alkalmával? Tolmács: Azt mondta, hogy erre már ne legyen gondod, hogyha az elszakad onnan, hát ne ügyelj rá. Tisza-Ladányról szombaton mentek tovább, megérkeztek, nem tudja biztosan, a dadaí vagy löki határhoz, csakhogy mind a kettőhöz közel. Elnök: Akkor is együtt volt a 4 tutaj? Tolm. Hersko Jura tutajja ment elől, az övé volt a második. A melyik alatt a holttest volt. Elnök: A másik két tutaj feljebb volt, vagy lejjebb? Tolmács: Feljebb volt, Hersko Dávid és Matej Petró mindjárt utánok mentek, ott szombaton este, azt állítja tanu, megnézte Hersko Dávid, hogy ott van-e a holttest, azt mondta, hogy ott van. Hétfőn azután hetedikén elindultak Dadára. Tanu nem tudta, hogy ők hova mentek; gondolta, hogy ők Lökre mentek és a tanu is Lökre ment egy magyar emberrel. Elnök: mikor volt az? Tolmács: Vasár-

nap délelőtt. Elnök: Hát mikor Eszláron felöltöztetett az a holttest, még nem adott hozzá valamit a ruházaton kívül? T. A balkezére adott egy zsebkendő forma kendőben papirosba göngyölt olyan barnás-fekete festéket. Elnök: A kezébe adta vagy miképen tette oda? Tolmács: A kezébe tette és köröskörül megkötötte a csuklónál. Elnök: És milyen papirosban volt a festék? Tolmács: Sárga papirosban, mint a milyenbe a gyufát szokták pakolni. Eötvös: Kérem méltóztassék ismétetni, hogy a kezébe adta-e, tette-e s azután körültekergette? Tolmács: A markába tette. Elnök: Be volt kötve a kendő s ugy tette a markába? Tolmács: Be volt kötve kendőbe s ugy tette a markába. Elnök: Kérem ezt feljegyeztetni. Eln. Hát mikor maga először kihallgattatott a vizsgálóbíró által, akkor miért nem mondta ezt így? Tolmács: Hersko azt mondta, hogy csak ne szóljon semmit, és azt mondja, hogyha tudta volna, hogy mit akarnak azzal a holttesttel, Hersko Dávid nélkül is hamarabb elmondta volna. Elnök: Hát mi birta arra, hogy másképen beszéljen a vizsgálóbíró előtt? Tolmács: Eszébe jött, azt mondja, hogy hát meg kell neki mondani azt. Elnök: Mikor a vizsgálóbíró másodszor kihallgatta, akkor azután első vallomásától egészen ellenkezőleg vallott. Volt-e valaki által kényszerítve vagy fenyegetve más vallomástételre? Tolmács: Nem. Elnök: Volt-e szembesítve Hersko Dáviddal? Tolmács: Volt és el is mondta neki ezeket szemébe, melyre Hersko mit sem felelt. Elnök: Keresse ki az itt jelenlevők közül Smilovics Jankelt. Tolmács: Azt mondja, hogy ez az (Smilovics Jankelre mutatva.)

A szembesítés. Elnök: Hersko Dávid! (a tolmáchoz) kérem tessék őket szembeállítani, és Matej Ignác mondja neki, a mit most itt mondott. Eötvös: Ebben a szembesítésben én a védelem részéről nem nyughatom meg, én teljes tisztelettel konstatalom azt, hogy ezen Matej Ignác szóról-szóra ugy beszélt most, amint beszélt előbb, én tehát mondatról-mondatra kívánom, hogy a tolmács magyarázza meg és az a gyorsírói jegyzetekben úgy vétessék fel. Elnök: Hiszen kérem a tolmács követi a tanut és ha nem ugy mondja, mint előbb, észre fogja venni és nyilatkozni fog. Eötvös: De én azt akarom konstatalni, hogy szórul-szóra mondja el ugy, a mint előbb mondta. Tolm. Erre nézve fogom kérni nagyságos elnök urat, hogy figyelmeztethessem tanut, hogy ne beszéljen egy huzamban annyit. E. Tessék hát figyelmeztetni. Tolmács a figyelmeztetést megtévén, következőleg adja elő mondatonkint a további vallomásait: Agárdra mentek, ők mentek előre. Hersko hátra maradt, lefeküdtek aludni, Hersko Dávid később jött, mikor felkelt, ő elment turót vásárolni, meuvén a parton lefelé, látja, hogy Smilovics Jankel átadja Herskonak azt a testet. E. Nem testet, hanem valamit. Tolm. Kérdezte Herskot, hogy mi az. Tanu erre előadja, hogy Hersko oda kötötte a tutaj alá és azt monda, hogy ne szóljon senkinek, majd sok pénzt fognak kapni. Mikor Eszlárra értek, egy zsidó asszony hozott neki öltözéket. Ezt tanu látta, de csak egyszer alkonyatkor. Mikor Hersko átvette az öltözéket, azt mondta tanunak, hogy most fel fogják öltöztetni a testet. Hersko ezeket tagadja és lehetetlennek állítja. Tanu szerinte csak azért mondja, hogy őt bajba keverje.

A hallgatóság.

Eötvös ezután kéri az elnököt, hogy a keresztkérdések megtétele halasztassék holnapra és hogy miután itt egy tanu kikészítő szövetkezet működik, kéri a tanuknak a közönségtől leendő szigorú elkülönítését.

Elnök: Mire alapítja azt a t. védő ügyvéd ur, hogy a hallgatóság összejátszik a tanukkal.

Eötvös: Én konstatalom ezt, (zaj a közönség körében, elnök csenget) hogy tudomásomra adták és a hallgatóságnak semmiféle beleavatkozása, még ha zajjal és más követelésekkel történik is, az engem el nem hallgattat, hogy ki ne nyilatkoztassam, mert élet és halál közt, becsülés és egész vallásfelekezeti nyugalma felett forog a kérdés. Mondom, tudomásom van arról és ezt hivatalosan konstatalom, hogy ma is e teremben, a kihallgatott tanuk, még pedig részben a vádló-tanuk közül többen vannak és konstatalom azt, hogy az ajtó mindig nyitva van és hogy akik Matej Ignácczal együtt, bizonyos félre eső elzárt helyen tartatnak, hogy miként tartatnak, azt majd meg fogom mondani. Ugyanazért egész tisztelettel kérem a nagyságos elnök urat, hogy azon általam soha kétségbe nem vont igazságszereteténél fogva, a miről eddig is meggyőződtem, a mely iránt feltétlen bizalommal viseltetem: méltóztassék elrendelni, hogy holnap mindazon tanuk, a kik azon állítólagos hullacsempészeti dologban kihallgatandók, a legszigorubbán elkülöníttessenek, mind a közönségtől, mind a többi tanuktól és a legszigorubb óvrendszabályok foganosíttassanak arra nézve, hogy ezen tanuk közül, mig be nem ve-

zetteknek e terembe, senki be ne jöhessen, sem senki a közönségből semmi szin alatt ne érintkezessék. Én erősen meg vagyok győződve, hogy ezen tanu, (Matej Ignácra mutat) mai napon már negyedszer ellentmondásban levő és így mindenestre hamis vallomást tett, ezen oknál fogva ismételtén figyelmebe ajánlom a nagyságos elnök urnak és a tek. törvényszéknek ezen előterjesztésemet.

Elnök: A tanuk elkülönítete iránt a kellő intézkedés mindenestre meg lesz téve, hogy hozzájuk sonki be ne menjen. Arra nézve pedig, hogy a közönség ki ne menjen, nem találom magamat indítottnak az intézkedésre.

Fridmann csatlakozik Eötvös előterjesztéséhez. A keresztkérdések holnapra hallasztattak.

Papp debreczeni vendéglős.

Elnök: Vendéglőjében szokott-e Barcza Dániel megfordulni? Tanu: Néha szokott. Elnök: Most legközelebb megfordult-e ott? Tanu: Most legközelebb nem, hanem régebben. Elnök: Mennyi idő előtt? Tanu: Körülbelül 3—4 hónap előtt. Elnök: Hallottak-e ott beszélgetést, vagy beszélt-e önnel egyenesen? Tanu: Beszélt sokszor. Elnök: Nem volt oly beszéde vele, mely feltűnt? Tanu: Nekem nem volt. Elnök: Mert az állittatik, hogy ő ebből az eszlári esetből valami pénzt várt. Tanu: Azt beszélte, de csak úgy, hogy azt mondta, sok jót tettem az izraelitáknak, onnan sok pénzt is kapok, vagy kaphatok. Elnök: Mivel kötötte ő össze ezen nyilatkozatot? Tanu: Nem tudom. Elnök: Valami okának kellett lenni. Tanu: Ültek az asztalnál és diskuráltak egymással. Elnök: Önnek nem említett fel semmit, hogy milyenek a szolgálatok, melyeket tett? Tanu: Nem. Elnök: Mert azt az értesítést kaptam, mintha úgy nyilatkozott volna ön előtt, hogy teendő vallomásáért fog pénzt kapni. Tanu: Nem nekem beszélt nagyságos elnök ur, hanem a vendégeknek; nem tartozik reám, mint vendéglős, hogy vendégeim mit beszélnek. Elnök: Ezelőtt 3—4 hónappal beszélt? Tanu: Már lehet 4—5 hónapja is. E. Tehát akkor, mikor Barcza Dániel az ön vendéglőjében megfordult, hallotta, hogy vendégeivel beszélgetvén, akként nyilatkozott a tiszta-eszlári ügyre vonatkozólag, hogy sok szolgálatot tett az izraelitáknak, tehát, hogy ő pénzt is kapna, vagy kaphatna? T. Az csak beszéd volt, nem volt úgy, hogy bizonyosan, hanem mint szoktak az asztalnál a vendégek beszélni. Szeffert: Határozott felvilágosítást kérnek; a tiszta-eszlári ügyre vonatkozólag mondotta ezt? T. Arról volt szó, gondolom, én nem kérdeztem, rám nem tartozik. Sz. Adott-e valakinak megbizást, hogy e körülményről jelentést tegyen? T. Dehogyan adtam, én csak meghivattam. Sz. Sebes György jelentette be; tudta ön ezt? T. Nem tudtam; a lapokból értesültem csak, és vissza is vonattam vele, de mig ez a lapba jutott, megkaptam a meghívást.

Kihallgatattak továbbá Tóth Iános és Nagy Károly tanuk, kiknek vallomása azonban igénytelen. Erre a törvényszék néhány pernyi szünet után elhatározta, hogy a tanuk nem hiteltetnek meg. Friedmann: Védő kérelmére Cseres Mihály néval együtt, ki a hullacsempészetre nézve utólag vallomásra jelentkezett Eszláron, férje is meg fog idéztetni.

Ezzel az ülés háromnegyed 3 órakor véget ért.

Legujabb.

Nyiregyháza, julius 4. (délben 12 óra). A tárgyalás ma 9 órakor kezdődött. Friedmann védő kéri elnököt a közönség kihágásait akadályozni, s úgy intézkedni, hogy a kihallgatandó tanúk ne tudják, mit vallanak a felek.

Ekkor folytatják a tegnapi kihallgatást. Matej Ignác orosz tutajos a hulla felöltöztetése körül tolmács által kikérdezettvén, ismétli a tegnapi terhelő vallomásait. A közvádló Szeffert keresztkérdéseire előadja, hogy ő tartotta a hullát, midőn Hersko által felöltöztetett. Szeffert: Látta az asszonyt a ki a ruhát átadta? Matej: Láttam de este volt. Szeffert: Az arcát látta, vagy csak hátulról? Matej: Félarcát, mert a nő mindjárt elfordult és elment. Szeffert: Megismerné ismét? Matej: Nem, mert 20—30 ölnyre állt tőlem.

Szeffert: Kapott pénzt? Matej: Kersko adott 56 frtot és azt mondta, hogy még fogok kapni, csak hallgassak.

Szeffert: Kérdezte, minek adják a pénzt? Matej: Igen, de Hersko csak azt mondta, hogy majd ha a többit adja, meg fogja mondani. Szeffert: Hova tette a pénzt? Matej: Két

forintot elkötöttan, 54 forintot pedig egy zsidónak Tokajban átadtam.

Eötvös: konstatálja, hogy Matej tanu most ötödször tesz vallomást és mindig másképen úgy, hogy kétszer mentőleg és háromszor terhelőleg vallott. Vagy az egyik vagy a másik irányban hazudott s' így minden esetre hamis tanu. Mikor Matej a vizsgálati fogságból kiszabadult, azonnal jelentkezett a hatóságnál és előadta, hogy miként kinozták, midőn Eszlárról elhurczolták és hogy vallomásait kicsikarták, mert ő semmitsem tudott.

Eötvös kéri tehát a törvényszéket **Matej Ignácot a hamis tanuzás büntette miatt vád alá helyezni és azonnali letartóztatását elrendelni.**

Szeffert nem tartja szükségesnek Matejt már most hamis tanuzás miatt vád alá helyezni, mert törvényeink szerint csak akkor lehet valakit hamis tanuzás miatt vád alá helyezni, mikor a hamis vallomásra a bíróság előtt esküt tett; miután azonban ez eddig nem történt, a vád alá helyezést eddig mellőzendőnek vélem, de mellőzendőnek tartom a bünpalástolás miatti vád alá helyezését, mert azt állittja, hogy nem tudta közbenjárásának indokát. Mig az ellenkező nem bizonyul be, addig nem tartom igazoltnak a vád alá helyezést.

Friedmann védő Matej vád alá helyezése mellett nyilatkozik.

A törvényszéki elnök kijelenti, hogy e kérdés fölött a törvényszéktől fog határozni.

Nyiregyháza jul. 4. Matej Ignác a hirtelenül átcsapott terhelő tanu több más oláh tanúval együtt Nyiregyházara érkezésük óta az ottani oláh popénél tartattak, a hová a banda több tagja is járatos volt.

A **Riunione Adriatica di Sicurta** csász. kir. szab. biztosító-társulat Triesztben. E társulat közgyűlése Daninos Sándor lovag vezérigazgató elnöklete alatt junius 21-én tartatott meg Triesztben. Ez alkalommal tárgyalás alá vétettek a zárszámadások és az 1882. évi műveletekről szóló igazgatósági jelentés, miről a következő rövid vázlatot nyújtjuk. I. Élethbiztosítások. Az 1882. évi december 31-én érvényben volt biztosítások összege, a viszontbiztosítások levonása után: 5.812,739 frt tőke és 51,389 frt járadék a tulélesi-, továbbá 18.777,348 frt tőke és 11,759 forint járadék az elhalálozási biztosításoknál. A nyereménydíj bevétele 1882-ben 1.101,367 frtra ment, ugyanezen osztály tartalék tőkéjének járuléka pedig 266,297 frtot tesz ki. A tulélesi és esedékessé vált járadék biztosításokért 194,470 frt haláleset és a határidőt elért vegyes biztosításokért a viszontbiztosítások levonása után pedig kifizettetett 424,662 frt. Azonkívül a december 31-én függőben volt haláleset és tulélesi biztosításokra még 77,580 frt tartatott vissza. Nyeremény-részességgel kötött biztosításokból a nyeremény 33,575 frt, melynek fele visszatartatik avégből, hogy annak kamatai az erre jogosítottak között a triennium végével kiosztassanak. A folyó biztosítások a nyeremény-díjtartaléka 5 millió 412,811 forintban állapittatott meg s a mult évihez képest 316,346 frt növekedést mutat. A biztosítottak jutalékának levonás után 39,608 frt 20 krt tevő nyeremény összeg áll elő, mely az általános zárszámadásba áttétetett. II. Elemi kár elleni biztosítások. a) Tűzbiztosítások, nyereménydíj-bevételek 5,052,785 frtra mennek és a tavalyihoz képest 579,430 frttal emelkedtek. Több évi biztosítások nyeremény tárcája december végén 15.449,809 frtra megy és a tavalyihoz képest 2,243,113 frttal szaporodott. Tűzkárokért 3,164,463 frt fizettetett ki, mely összegből a viszontbiztosítókra 1,431,820 frt esik, azonkívül függő károokra tartalékba helyeztetett 168,820 frt. Viszontbiztosításokra 2,366,466 frt adatott ki. A készpénznyeremény-tartalék 85,152 frttal, 1.356,592 frtra emelkedett; b) Szállítmánybiztosítások. A bevett nyeremények 182,784 frtra, a viszontbiztosítások 73,119 frtra, a a fizetett károk — a viszontbiztosítások levonásával 55,334 forintra mennek, függő károokra pedig 13,800 forint tartatott vissza; c) Jégkárbiztosítások. A nyereménybevétele 2.016,087 frtra mentek, viszontbiztosításokra 930,702 frt kellett és a károk. A társulat hivatalnokai takaré- és segélypénztárának vagyona 196,981 frt 19 kr. A közgyűlés elfogadja a be-terjesztett zárszámadásokat s az igazgatóság előterjesztése folytán részvényenként 40 frt osztalékot határoz kiosztatni, melyek julius 2-ikától kezdve kifizettetnek.

Szerkesztői üzenetek.

P. L. urnak Szombathely. A dologról hivatalos jelentést kellene tenni az illető hatóságnál, esetleg az orsz. izr. iroda útján.

Nemezis Budapest. Nem lehet közölni, mielőtt biztos tudomást nem szereztünk a tény állásáról.

Farkas László urnak Furta. Igaza van.

M. E. urnak Jászberény. A lapot rendesen küldtük, lehet hogy valahol a postán megakadt.

G. W. J. urnak Máros-Ludas. Szivesen látjuk.

Széplak. A cikket kiadjuk, mihielyt a rendes lapunk megjelenik.